

Oikaisuvaatimus katu- ja puistosuunnitelmaehdotuksen hyväksymispäätökseen 16.9.2024 § 101 Kadut ja viheralueet asemakaavan "519 Tuulikumpu" alueella

Kaupunkikehityslautakunta 05.11.2024 § 175
243/10.03.01.00.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot
kaupunki-infran suunnitteluinsinööri Antero Eskelinen,
antero.eskelinen@porvoo.fi
kaupunki-infran suunnittelupäällikkö Elina Leppänen,
elina.leppanen@porvoo.fi
kaupunginlakimies Johanna Päivärinta,
johanna.paivarinta2@porvoo.fi

██████████ (jäljempänä "oikaisuvaatimuksen tekijä") on tehnyt oikaisuvaatimuksen kaupunki-infrajohtajan 16.9.2024 tekemästä viranhaltijapäätöksestä § 101/2024 "Katu- ja puistosuunnitelmaehdotus: Kadut ja viheralueet asemakaavan "519 Tuulikumpu" alueella".

Alueen asemakaava on hyväksytty kaupunginhallituksessa (6.2.2024 / § 41) ja kaupunginvaltuustossa (13.3.2024 / § 104) ja se on saanut lainvoiman 15.5.2024.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että:

1. Katu- ja puistosuunnitelmasta katupiirustuksineen tehty viranhaltijapäätös on kumottava ja palautettava uudelleen valmisteltavaksi; ja
2. Viranhaltijapäätöksen täytäntöönpano on kiellettävä ja keskeyttävä, kunnes päätös on saanut lainvoiman.

Perusteluina vaatimuksilleen oikaisuvaatimuksen tekijä esittää, että katu- ja puistosuunnitelmaa koskeva viranhaltijapäätös on valmisteltu puutteellisesti ja se sisältää menettelyvirheitä, eikä siten täytä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n, eikä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 41 §:n vaatimuksia.

Oikaisuvaatimuksen tekijän perustelut ovat kokonaisuudessaan nähtävissä oikaisuvaatimuksessa, joka on tämän päätöksen liitteenä. Alla esitetään perustelut tiivistettynä:

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, ettei katu- ja puistosuunnitelmaa koskevaa viranhaltijapäätöstä valmisteltaessa ole noudatettu maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen mukaisia vuorovaikutusta koskevia säännöksiä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on esittänyt valmisteluvaiheessa mielipiteensä suunnitelmasta, mutta sitä ei hänen mukaansa ole huomioitu päätöstä tehtäessä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää, että suunnitelma on puutteellinen, eikä täytä maankäyttö- ja rakennusasetuksen vaatimuksia. Suunnitelmassa ei esitetä sen sopeutumista ympäristöön ja

vaikutuksia ympäristökuvaan siten, kuin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 41 §:ssä edellytetään.

Oikaisuvaatimuksen tekijän näkemyksen mukaan suunnitelmassa eivät toteudu alueen kaavan tavoite ekologisen asuinalueen rakentamisesta, eikä luontoselvityksiä tai vaikutusarviointeja ole tehty lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Suunnitelmassa on hänen mukaansa menettelyvirhe, koska se painottuu vain teknisiin yksityiskohtiin, eikä käyttäjien ja kaupunkikuvan kannalta merkityksellisiin seikkoihin, kuten maiseman turmeltuminen ja liikenneyhteydet, vaikutukset suunnitelma-alueen luontolajeihin ja naapurialueelle Alkrogiin.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii myös, että suunnitelma-alueella tulee järjestää kävely ennen päätöksen tekemistä ja viittaa tältä osin maankäyttö- ja rakennuslain vuorovaikutusta koskevaan 62 §:ään.

Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan suunnitelmaan tulisi lisätä selostus kaavan toteutumisen ja esteettömyyden valvonnan toteutumisesta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, ettei suunnitelma ole innovatiivinen eikä kokonaisvaltainen. Se ei ole kaupunkiviheralueiden tavoitteiden mukainen, eikä kaupungin ilmasto-ohjelman mukainen.

Oikaisuvaatimuksen tekijän näkemyksen mukaan kivettyt betoniset katujen reunukset eivät ole lainsäädännössä edellytetyllä tavalla esteettömiä, eivätkä myöskään noudata kaupungin internetsivuilla annettua esteettömyyslupausta.

Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että päätös on muiden viranomaista perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan velvoittavien säännösten vastainen.

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Oikaisuvaatimuksen tekijälle on 26.9.2024 lähetetty sähköpostitse oikaisuvaatimuksen kohteena oleva viranhaltijapäätös, johon on liitetty korjattu oikaisuvaatimusohje. Oikaisuvaatimusaika lasketaan siten tästä ajankohdasta. Oikaisuvaatimus on saapunut kaupungin kirjaamoon 29.9.2024 ja sen on kirjattu 30.9.2024, joten se on saapunut oikaisuvaatimuksen teolle varatussa 14 päivän määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on suunnitelman läheisen vaikutusalueen asukas.

Perustelut

Suunnitelman sisältöä koskeva lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 84 §:n mukaan kadunpito kuuluu kunnalle. Kadunpito käsittää kadun suunnittelemisen,

rakentamisen ja sen kunnossa- ja puhtaanapidon sekä muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen yläpuolisten ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteen sovittamiseksi. Lain 85 §:n mukaan katu rakennetaan kunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Katu on suunniteltava ja rakennettava siten, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Suunnitelmasta säädetään tarkemmin maankäyttö- ja rakennusasetuksella (895/1999). Sen 41 §:n mukaan katusuunnitelmassa tulee esittää katualueen käyttäminen eri tarkoituksiin sekä kadun sopeutuminen ympäristöön ja vaikutukset ympäristökuvaan, jos se alueen tai rakentamistoimenpiteen luonteen vuoksi on tarpeen. Säännös siitä, että suunnitelmassa tulee esittää kadun sopeutuminen ympäristöön ja vaikutukset ympäristökuvaan, jos se alueen tai rakentamistoimenpiteen luonteen vuoksi on tarpeen, on jonkin verran tulkinnanvarainen. Säännöstä ei ole sanamuotonsa perusteella rajattu tarkoittamaan vain asemakaavassa huomioon otettua ympäristöä. Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin ennakkopäätöksessään (KHO:2016:175, 14.11.2016) todennut, että lähtökohtana säännöstä tulkittaessa on pidettävä maankäyttö- ja rakennuslain 85 §:n 1 momenttia, jonka mukaan katu on suunniteltava siten, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 41 §:n mukaan katusuunnitelmasta tulee lisäksi käydä ilmi kadun liikennejärjestelyperiaatteet, kuivatus ja sadevesien johtaminen, kadun korkeusasema ja päällystemateriaali sekä tarvittaessa istutukset ja pysyväisluonteiset rakennelmat ja laitteet.

Lainsäädäntö ei siis edellytä luontoselvitysten tai vaikutusarviointien tekemistä katusuunnitelmaa valmisteltaessa. Lainsäädännössä ei myöskään ole määräyksiä siitä, että suunnitelman tulisi olla innovatiivinen tai kokonaisvaltainen tai että sen tulisi sisältää selostus kaavan toteutumisen ja esteettömyyden valvonnan toteutumisesta.

Vuorovaikutusta ja kuulemista koskeva lainsäädäntö

Suunnitelmaa laadittaessa on vastaavasti noudatettava, mitä lain 62 §:ssä säädetään vuorovaikutuksesta kaavaa valmisteltaessa:

”Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.”

Asetuksen 42 §:n mukaan katusuunnitelmaa valmisteltaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä asetuksen 30 §:ssä säädetään

mielipiteen esittämisestä kaavaa valmisteltaessa. Asetuksen 30 §:ssä puolestaan säädetään seuraavaa:

”Tilaisuuden varaaminen osallisille mielipiteensä esittämiseen kaavaa valmisteltaessa voidaan tehdä asettamalla valmisteluaineisto nähtäville ja varaamalla tilaisuus esittää mielipide määräajassa kirjallisesti tai suullisesti taikka erityisessä kaavaa koskevassa tilaisuudessa taikka muulla sopivaksi katsottavalla tavalla. Tässä yhteydessä voivat mielipiteensä esittää myös muut kunnan jäsenet.

Tilaisuuden varaamisesta mielipiteen esittämiseen tiedotetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetulla, osallisten tiedonsaannin kannalta toimivalla tavalla. Jollei muuta tiedottamista pidetä asian laatu huomioon ottaen sopivana, asiasta on ilmoitettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Ilmoitus on kuitenkin aina julkaistava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Mitä 2 momentissa säädetään tiedottamisesta, noudatetaan soveltuvin osin myös maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:ssä tarkoitettuun kaavoituksen vireilletulosta ilmoittamiseen, jollei vireilletulosta ilmoiteta kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä.

Jos valmisteltavana on vaikutukseltaan vähäinen asemakaava tai vaikutukseltaan vähäinen asemakaavan muutos, osallisille voidaan varata tilaisuus mielipiteensä esittämiseen samalla, kun ilmoitetaan vireilletulosta. Tällöin ilmoitusta ei tarvitse julkaista sanomalehdessä.”

Asetuksen 42 §:n mukaan mahdollisuus osallistua katusuunnitelman valmisteluun voidaan kuitenkin järjestää myös asemakaavoituksen tai laajemman aluekokonaisuuden muun suunnittelun yhteydessä.

Asetuksen 43 §:n mukaan katusuunnitelmaehdotus on pidettävä kunnassa julkisesti nähtävänä vähintään 14 päivän ajan. Osallisilla on oikeus tehdä muistutus ehdotuksesta.

Lainsäädäntö ei siis edellytä esimerkiksi yleisö - ja asukastilaisuuksien tai katselmuksen järjestämistä katusuunnitelmaa valmisteltaessa, vaan kirjallinen kuuleminen asiassa on riittävä.

Suunnitelmaa koskevan viranhaltijapäätöksen sisältö

Katu- ja puistosuunnitelma sisältää hyväksytyt asemakaavan ”519 Tuulikumpu” mukaiset kadut sekä viheralueet. Suunnitelmassa esitetään alueelle uusia katuja. Uuden katuliittymän vuoksi muutoksia tehdään myös Helsingintielle, joka on asemakaavassa osoitettu katualueeksi. Viheralueille rakennetaan uusia valaistavia puistokäytäviä. Suunnitelman mukaan hulevesien käsittelyä parannetaan oja kunnostamalla sekä rakennettavilla hulevesien viivytysaltailla. Asemapiirustus, suunnitelmaselostus, tyyppipoikkileikkaukset ja liikenteenohjaussuunnitelma ovat sisältyneet päätökseen sen liitteinä.

Suunnitelmassa kadut on suunniteltu maankäyttö- ja rakennuslain 85 §:n mukaisesti siten, että ne sopeutuvat asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttävät toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset. Suunnitelmaselostuksessa ja muissa päätöksen liitteissä on esitetty katualueiden käyttäminen eri tarkoituksiin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 41 §:ssä edellytetyllä tavalla. Katusuunnitelma noudattaa alueella voimassa olevaa asemakaavaa ja sijoittuu asemakaavassa osoitetulle katualueelle. Katu sopeutuu muutoinkin asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä. Siten ei ole katsottu tarpeelliseksi esittää tarkemmin katujen sopeutumista ympäristöön ja vaikutuksia ympäristökuvaan.

Suunnitelmaselostuksesta, asemapiirustuksesta, liikenteenohjaussuunnitelmasta ja tyyppipoikkileikkauksista käyvät myös ilmi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 41 §:ssä edellytetyllä tavalla katujen liikennejärjestelyperiaatteet, kuivatus ja sadevesien johtaminen, katujen korkeusasema ja päällystemateriaali. Varsinaisia istutuksia suunnitelmassa ei ole, mutta asemapiirustuksen piirustusmerkinnöissä ja suunnitelmaselostuksen kohdassa 3. on kuvattu pintamateriaalit ja viimeistelytavat rakennettavalle ympäristölle (esim. kadun reuna-alueiden nurmetus, kiveykset, niityksi viimeisteltävät alueet). Pysyväisluonteisia rakennelmia suunnitelmassa ovat linja-autopysäkin katos ja pyöräteline sekä rakennettavat tiekaiteet ja ne on esitetty asemapiirustuksessa.

Suunnitelmassa täyttyvät esteettömyyden perustason vaatimukset (SuRaKu-ohjekorttien mukaiset vaatimukset). Suunnitelmassa on esitetty suojateiden ja niiden odotusalueiden kohdalla asfalttiluiska eli reunakivetön kohta, joka mahdollistaa suojateiden ylittämisen esteettömästi. Myös jalankulku- ja pyöriteiden sekä puistoväylien sivu- ja pituuskaltevuuksissa on huomioitu esteettömyysvaatimukset. Todettakoon, että oikaisuvaatimuksen tekijän esiin nostama kaupungin internetsivuilla oleva esteettömyyslupaus koskee kaupungin keskusta-aluetta ja sen katujen sekä kiveyksien muuttamista esteettömiksi vuosittaisten korjaustöiden yhteydessä.

Suunnitelman valmisteluun liittyvä vuorovaikutus ja kuuleminen

Katusuunnittelun vireilläolosta on tiedotettu julkisesti paikallislehdissä ja kaupungin internetsivuilla. Vireilläoloaikana (7.2.–14.2.2024) kuntalaisilla on ollut mahdollisuus esittää suunnittelukohteisiin liittyvät huomionsa kirjallisesti kaupunki-infralle palvelupiste Kompassin tai kaupungin kirjaamon kautta.

Suunnitelmaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 21.8.–4.9.2024 kaupungin internetsivuilla sekä palvelupiste Kompassissa. Tänä aikana suunnitelma-alueeseen rajautuvien kiinteistöjen omistajilla ja haltijoilla sekä muilla osallisilla on ollut mahdollisuus toimittaa muistutus suunnitelmaehdotuksesta kirjallisesti kaupunki-infralle palvelupiste Kompassin tai kaupungin kirjaamon kautta. Nähtävillä olon aikana suunnitelmaehdotukseen jätettiin kaksi muistutusta,

mukaan lukien oikaisuvaatimuksen tekijän muistutus. Muistutuksiin on annettu vastineet suunnitelman hyväksymistä koskevan päätöksen liitteenä.

Suunnitelmaa valmisteltaessa on näin ollen toteutettu maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 42 §:n mukainen vuorovaikutus sekä asetuksen 43 §:n mukainen nähtävilläpito.

Liite
oikaisuvaatimus

Kaupunkikehitysjohdaja
Kaupunkikehityslautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Päätös
Kaupunkikehityslautakunta päätti hylätä oikaisuvaatimuksen.